

A 32A Lansen (flygvapennr 32227), märkt F 6-34 efter start från Karlsborg. Foto Lars Soldéus.

Flygvapnets flottiljer: F 6, Kungl Västgöta flygflottilj

Av LENNART ANDERSSON

I Karlsborg fanns sedan gammalt ett flygfält och enligt 1936 års försvarsbeslut skulle en tung bombflottilj sättas upp där. En stor hangar för två divisioner byggdes 1936–1938 och en verkstad och ytterligare en hangar tillkom snart. Flygfältet utvidgades 1937–1938 till omkring 1 600 x 1 200 meter. Den 30 juni 1938 ändrades beslutet och F 6 skulle nu i stället bli en lätt bombflottilj. Kungl Västgöta flygflottilj (F 6) sattes till sist upp den 1 juli 1939 med John Stenbeck som chef. 1941 efterträdde han av Gösta Hård.

Det första flygplan som tillhörde flottiljen blev en Sk 11 Tiger Moth och under hösten fick man ytterligare ett flygplan av samma typ. Några krigsflygplan att utrusta det nya förbandet med fanns ännu inte och tills vidare lånades några J 8 Gladiator och Fokker S 6 för övningsflygning och senare lånade man även ett antal North American Sk 14. Man bestämde sedan att F 6 tills vidare skulle överta de gamla B 4 Hawker Hart som blev över när den typen togs ur tjänst av F 4 och de första tre anlände i januari 1940. Enligt planeringen skulle F 6 därefter ha utrustats med de

52 Seversky B 6 som beställts i USA, men endast två sådana flygplan hann komma till Sverige innan leveranserna avbröts på grund av kriget. De anlände till F 6 i augusti 1940.

F 6:s första krigsflygplan blev, i brist på modernare typer, B 4 Hawker Hart. Flygplan F 6-29 var utrustat för målbogsering. Foto i Svensk Flyghistorisk Förenings arkiv.

I augusti-september 1940 deltog F 6 i årets eskaderövning med en division B 4. En andra division markerades med endast två flygplan. Först i november kunde F 6 organisera två reducerade divisioner.

Saab A 21A, märkt F 6 - Blå B. A 21 ersatte B 17 på Karlsborg 1947-1948. Foto Leif Fredin.

I stället för B 6 betsämades nu att flottiljen skulle utrustas med Saab-byggda Northrop B 5 och de började levereras i december 1940. Ett år senare hade F 6 fått totalt 52 maskiner. Från maj det året kunde flottiljen sätta upp tre divisioner och under sommaren var de alla baserade på Romafältet på Gotland. I samband med övningar och beredskapspådrag använde F 6 bland annat baser i Luleå, Hammerdal (isbasering) och Nyköping, samt fält 5 Badened, fält 7 Jonstorp, fält 8 Mockeltorp och fält 9 Kyrketorp i Västergötland, samt fält 10 Enstaberga.

Saab B 17 började levereras till F 6 i augusti 1943 och mellan november 1943 och mars 1944 utrustades sedan flottiljen med 48 flygplan av denna typ. Sex B 5 behölls för målbogsering och blindflygträning. F 6 hade också under en kortare period från december 1943 två Fokker S 6 för allmän flygträning och 1944 och 1945 kom tre Sk 12 Stieglitz och tre Sk 15 Klemm 35. Segelflygarna vid flottiljen disponerades från 1942 och framåt totalt två G 101 (SG 38), två Se 102 Grunau Baby, två Se 103 Kranich och en Se 104 Weihe.

Saab A 21 ersatte B 17 1947-1948. Flottiljens utgångsbaser i krig var då Karlsborg och fält 38 Forsvik. 1950 ändrades detta till fält 8 Mockeltorp och fält 9 Kyrketorp.

När A 29B Tunnan togs i tjänst 1954 behövdes bättre utbyggda flygfält och då blev Karlsborg utgångsbaser för två divisioner och den tredje divisionen fanns på det sammanslagna fält 8/9 Moholm tills den lades ned den 1 juli 1967. A 32A Lansen ersatte A 29B 1957-1958. Från 1960 tilldelades F 6 krigsbaserna Karlsborg, Moholm och fält 6 Hasslösa

S 14B märkt F 6-9 (Fieseler Fi 156 Storch nr 3809) användes under 1950-talet bland annat för radiostyrning av målbat på Vättern. Två mekaniker med batterivagn. Foto F 6.

Endast två B 6 (Seversky 2P-A Guardsman) levererades till F 6 och den ena (F 6-16, nr 7203) havererade snart. Olyckan, där flygföraren Göran Lindström omkom och flygspanaren A G Nyström skadades, inträffade vid Karlsborg den 20 september 1940. Haveriorsaken var vikning i samband med inflygning. Foto i Svensk Flyghistorisk Förenings arkiv.

Ovan: AJ 37 Viggan (nr 37089) märkt F 6-03 med två Maverick-robotar (Rb 75) och två ECM-kapslar. Foto John S Dahlin / Saab.

Ovan: Tp 83 märkt F 6-83 (nr 83014) omkring 1970. F 6 använde Tp 83 bland annat för utbildning av navigatörer till Lansén. Foto Lennart Arjevall / Svensk Flyghistorisk Förening.

Nedan: De Schelde-byggt Sk 50B, Saab 91B Safir (nr 50003) märkt F 6-71 år 1976. Foto Sven Stridsberg

och den krigsbaseringen behölls sedan under lång tid.

En av flottiljens tre divisioner vakant-sattes, i praktiken drogs in, den 1 maj 1967 och de andra två bytte Lansén mot AJ 37 Viggan 1977-1978. När parbassystemet för attackflyget infördes disponerade F 6 Karlsborg-Moholm och Hasslösa-Lidköping. De två kvarvarande Viggendivisionerna överfördes till F 10 och F 15 1993 och den 30 juni 1994 lades F 6 ned helt och hållet.

Läs vidare:

Flyget på Karlsborg. Västgöta flygflottilj 1939-1989, 1989
Ignell, Ragnar och Räftegård, Börje. Västgöta flygflottilj - F 6, 1999

Flygplanstyper som tillhört F 6

- A 21, A 29, A 32, AJ 37
- B 4, B 5, B 6, B 17
- Hkp 2, Hkp 9
- S 6, S 14
- Sk 11, Sk 12, Sk 15, Sk 16, Sk 50
- Tp 83
- G 101, Se 102, Se 103, Se 104